

IN MEMORIAM

10 obres memorables de Rosa Novell

La seva trajectòria com a actriu i directora està plena de grans personatges, grans directors i grans textos, des dels clàssics grecs fins a l'univers avantguardista de Joan Brossa

ANTONI RIBAS TUR * BARCELONA

01

'Les troianes'

EL DEBUT COM ACTRIU

El primer director amb què va treballar Rosa Novell va ser Joan Lluís Bozzo, al debut de l'actriu al teatre amb una versió de *Les troianes*, d'Eurípides, muntada el 1974 a l'Aula de Teatre de la Universitat Autònoma de Barcelona. *Les troianes* va significar el primer paper de Novell als escenaris i també la primera de moltes tragèdies i obres clàssiques que va fer al llarg de la seva carrera com a actriu i com a directora. L'última, *Els misatsgers no arriben mai*, de Biel Mesquida, es remunta al 2012. A més de dirigir Pepa López i Anna Ycobalzeta, Rosa Novell va interpretar el paper de Clitemnestra. El 1992 havia participat en el muntatge d'*Èdip, rei*, de Sòfocles, a les ordres del director Matthias Langhoff i el 2000 va formar part del repartiment del muntatge que Joan Ollé va fer de *Fedra* (01), de Jean Racine.

02

'Quiquiribú'

BROSSA I FABIÀ PUIGSERVER

De fer un clàssic a submergir-se en el repte de muntar una obra avantguardista. Dos anys després de *Les troianes*, Rosa Novell es va posar a les ordres de Fabià Puigserver a *Quiquiribú*, de Joan Brossa. Aquella obra també va suposar l'inici d'una intensa relació de Rosa Novell amb el teatre del poeta: el 1998 va dirigir l'obra *Olga sola* -va ser premi de direcció de la Crítica- i deu anys més tard va tornar-hi, al TNC, amb *El dia del profeta*, format per un conjunt d'escenes profundament crítiques amb el franquisme i l'Església.

03

'Oh, els bons dies!'

EL GRAN REPTE DE SER WINNIE

El dramaturg i director José Sanchis Sinisterra és una figura clau en els dos grans monòlegs que va interpretar Rosa Novell: el 1984 la va dirigir a *Oh, els bons dies!*, de Samuel Beckett. Després de posar-se en la pell de la Winnie, l'any 2000 va interpretar Molly Bloom, la dona del protagonista d'*Ulisses*, de James Joyce, a *La nit de Molly Bloom*, un monòleg sorgit de l'adaptació que Sanchis Sinisterra va fer de l'últim capítol de la novel·la. L'espectacle ha quedat com una de les fites de la carrera com a actriu de Rosa Novell.

07

'Maria Rosa'

EL DEBUT EN LA DIRECCIÓ

L'arribada de Rosa Novell al camp de la direcció va ser de nota: *Maria Rosa*, una dels obres més emblemàtiques d'Àngel Guimerà, adaptada per un altre dels grans noms del teatre català, Josep Maria Benet i Jornet. La crítica va destacar la interpretació de l'actriu protagonista, Rosa Renom, i va aprovar la direcció de Rosa Novell.

04

'Restauració'

MENDOZA DEBUTA AL TEATRE

Novell va ser una de les figures clau de l'obra dramàtica d'Eduardo Mendoza, sobretot com a directora. El 1991 va formar part de *Restauració*, la primera obra teatral de Mendoza, en català i en vers. El director del muntatge va ser el prestigiós Ariel García Valdés, amb qui Novell havia treballat a *L'intercanvi*, de Paul Claudel, i després hi tornaria a *La plaça dels herois*.

08

'La dona justa'

LA MARIKA DE MÁRAI

L'autor de l'adaptació teatral de *La dona justa*, de Sándor Márai, també va ser Eduardo Mendoza, i va mantenir els tres monòlegs de la novel·la. Novell va fer el paper de Marika, una dona casada que és enganyada pel seu marit, i va definir l'obra "com el llarg viatge de la soledat fins a trobar-te a tu mateix i poder-te reconciliar". "Cada vespre penso que li explico la meua vida a una amiga que fa temps que no veig; una història d'amor, desamor, gelosia i mort".

05

'La marquesa Rosalinda'

EL PREMI NACIONAL

El director francès Alfredo Arias va debutar a l'estat espanyol el 1988 amb una obra còmica, *La marquesa Rosalinda*, de Ramón María del Valle-Inclán, i va confiar el paper protagonista a Rosa Novell. L'actriu barcelonina va ser reconeguda amb el Premi Nacional d'interpretació per aquesta actuació i per la d'*Elsa Schneider*, de Sergi Belbel. Totes dues el mateix any.

09

'El misantrop'

UNA ARSINOÉ RENOVADA

El francès George Lavaudant és un dels directors teatrals amb qui més va treballar Rosa Novell. L'última vegada els va tornar a reunir, l'any 2011 al Teatre Nacional de Catalunya, Arsinoé, un dels personatges d'*El misantrop*, de Molière. Arsinoé és una dona mesurada que, en origen, complia la funció d'equilibrar el text. En canvi, en mans d'un actriu com Rosa Novell, va agafar un relleu i uns matisos insospitats.

06

'La senyora Florentina...'

EL PES DELS GRANS AUTORS

Mercè Rodoreda ocupa un lloc important en la carrera de Rosa Novell, per partida doble. L'actriu va ser guardonada el 1995 amb el Premi de la Crítica per la seva actuació en una de les obres teatrals de l'escriptora, *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, dirigida per Mario Gas. Prop de quinze anys després, el 2008, Rosa Novell va interpretar un dels grans personatges de l'obra de Rodoreda, Teresa Goday, a *Un dia. Mirall trencat*, la versió teatral de la novel·la que van fer Ricard Salvat i Manuel Molins.

10

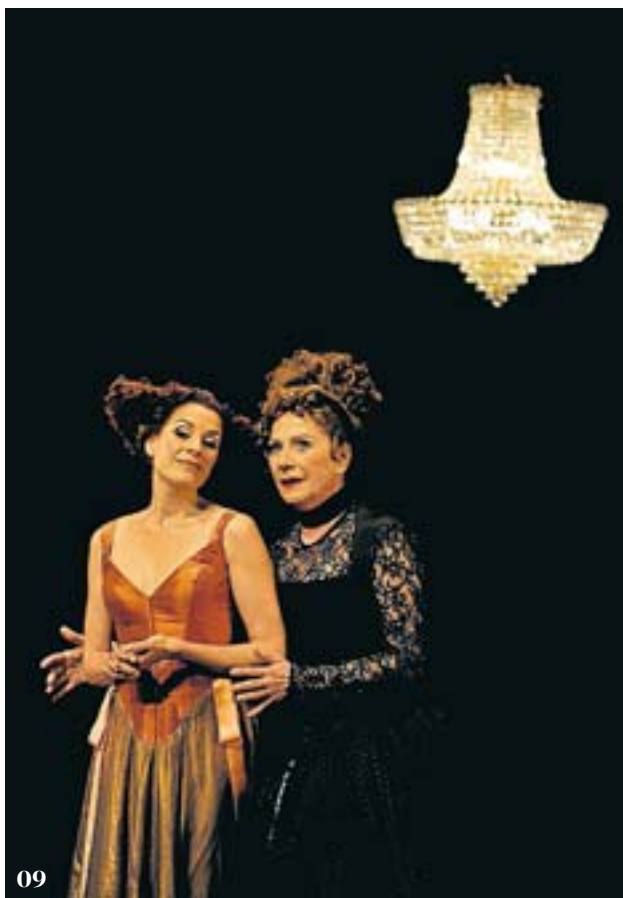
'L'última trobada'

L'ADÉU ALS ESCENARIS

L'hongarès Sándor Márai també és l'autor amb què Rosa Novell va pujar a l'escenari per última vegada, per interpretar la majordoma de *L'última trobada* a les ordres d'Abel Folk. "Desitjava tornar a un escenari com fos", va dir l'actriu amb motiu de l'estrena de l'obra al Teatre Romea el 25 d'octubre del 2014.

'Els dies felços' i 'La nit de Molly Bloom' van ser els dos grans monòlegs que va fer

Va debutar com a directora amb 'Maria Rosa', una de les grans obres d'Àngel Guimerà

09

08

10